

ARTNOVA KONSERWACJA ZABYTEKÓW S.C.
mgr NATALIA PAWŁOWSKA – dyplomowany konserwator dzieł sztuki, nr dyplomu 1400/122652/2008 UMK
mgr MAŁGORZATA RZEPECKA – badacz architektury historycznej nr dyplomu 16507/PK
91-485 Łódź, ul. Sowińskiego 5/1, tel. 731788044, 607779600, NIP 7262652871

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DLA ZESPOŁU POMIESZCZEŃ ZAJMOWANYCH
OBECNIE PRZEZ WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO ŁÓDZKIEGO
URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO – DAWNEGO PAŁACU HEINZLA,
PRZY UL. PIOTRKOWSKIEJ 104 W ŁODZI**

Autor dokumentacji: mgr Natalia Pawłowska
mgr Małgorzata Rzepecka

Autor fotografii: mgr Natalia Pawłowska
mgr Małgorzata Rzepecka

Autor badań: mgr Natalia Pawłowska
mgr Małgorzata Rzepecka
mgr inż. arch. Hubert Lebelt

Łódź, marzec 2018 r.

Dokumentacja chroniona prawem autorskim Dz. U. Nr 24 poz.83 z 23.04, 1994 r.
Wszelkie zmiany, powielanie, udostępnianie osobom trzecim bez zgody autora zabronione.

I. PRZEDMIOT OPRACOWANIA I DANE IDENTYFIKACYJNE OBIEKTU

1.1. Przedmiot opracowania:

Pomieszczenia zajmowane obecnie przez *WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO ŁÓDZKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO*, usytuowane na II piętrze dawnego Pałacu Juliusza Heinzla – budynek „A”. Zakres badań obejmuje : klatkę schodową, hole, pomieszczenia biurowe, salę zebrań oraz klatkę schodową na strych oraz obudowę świetlika i jest wykonywany na potrzeby planowanego remontu tychże pomieszczeń. Budynek wpisany do rejestru zabytków A/41 20.01.1971

1.2. Podstawa opracowania:

1. Zlecenie biura projektowego - LEBELT – PRACOWNIA ARCHITEKTONICZNA HUBERT LEBELT, 94-052 Łódź, ul. ks. Jerzego Popiełuszki nr 21, lok. 13, NIP: 7271334171, REGON: 100238572
2. Pozwolenie na wykonanie badań WUOZ-ZN.5160.6.20121.IŚ
3. Wytyczne konserwatorskie do projektu z dnia 12.02.2021, WUOZ-ZN.5183.1063.2020.IŚ
4. Oględziny obiektu – wizja lokalna
5. Badania odkrywkowe i stratygraficzne
6. Kwerenda archiwalna
7. Dokumentacja fotograficzna.

1.3. Dane inwestora:

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
ul. Piotrkowska 104
92- 926 Łódź

1.4. Dane identyfikacyjne obiektu:

Pomieszczenia II piętra budynku „A” dawnego pałacu Heinzla, będące pierwotnie pomieszczeniami o funkcji mieszkalnej dla służby.

1.5. Lokalizacja inwestycji:

ul. Piotrkowska 104
92- 926 Łódź

1.6. Opracowanie:

mgr Natalia Pawłowska – dyplomowany konserwator zabytków,
nr dyplomu 1400/122652/2008 UMK Toruń
mgr Małgorzata Rzepecka – badacz architektury historycznej,
nr dyplomu 16507 Politechnika Krakowska

II. HISTORIA OBIEKTU

Badane parkiety stanowią część wystroju wnętrz dawnego pałacu Juliusza Heinzla usytuowanego w centrum Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104.

Juliusz Heinzl był jednym z największych przedsiębiorców łódzkich, największym w produkcji materiałów wełnianych. Był również najbogatszym fabrykantem w Łodzi wyznania katolickiego. Pałac na ulicy Piotrkowskiej to jedna z jego trzech siedzib Juliusza Heinzla. Został wzniesiony według projektu Hilarego Majewskiego a budowniczym był Otto Gehlig, przyszły zięć fabrykanta. Stanął we frontowej części posiadłości Heinzla, która sięgała do ulicy Sienkiewicza (dawniej Dzikiej), przy której znajdowały się zakłady. Pałac Heinzla to budynek w stylu eklektycznym, z przewagą elementów nawiązujących do renesansu berlińskiego. Składa się z trójkondygnacyjnego korpusu głównego, którego pierwsze piętro zdobią symetrycznie umieszczone po bokach wykusze zakończone balkonami z ozdobną balustradą.

Niższe skrzydła boczne i dwa pawilony, zakończone były wieżami, oddzielonymi od pałacu ozdobną kratą. Z biegiem lat pałac ulegał modyfikacjom i przebudowom - przekształceniu uległy szczególnie boczne skrzydła. Elewacja budynku zachowała jednak pierwotny bogaty wystrój architektoniczny. W górnej części centralnego budynku zachował się bogato rzeźbiony fryz, a na samym szczycie fasady umieszczono rzeźby trzech postaci, będących alegoriami wolności, przemysłu i handlu. Budynek po obu stronach był flankowany bramami wjazdowymi, ujętymi piętrowymi oficynami. W latach międzywojennych bramy te zlikwidowano. Pałac i stojące z tyłu zabudowania fabryczne są dziś siedzibą administracji państwowej. Znajdują się tu Urząd Miasta Łodzi oraz Urząd Wojewódzki. Z jednego z balkonów każdego dnia w południe rozbrzmiewa hejnał Łodzi "Prząśniczka" autorstwa Stanisława Moniuszki.

Badane pomieszczenia pierwotnie pełniły funkcję mieszkalną dla służby. Komunikacja do nich odbywała się przez boczną klatkę schodową w dobudowanym skrzydle od strony północnej. Pomieszczenia nie miały charakteru reprezentatywnego.

III. OPIS, ANALIZA FORMY FUNKCJI I TREŚCI

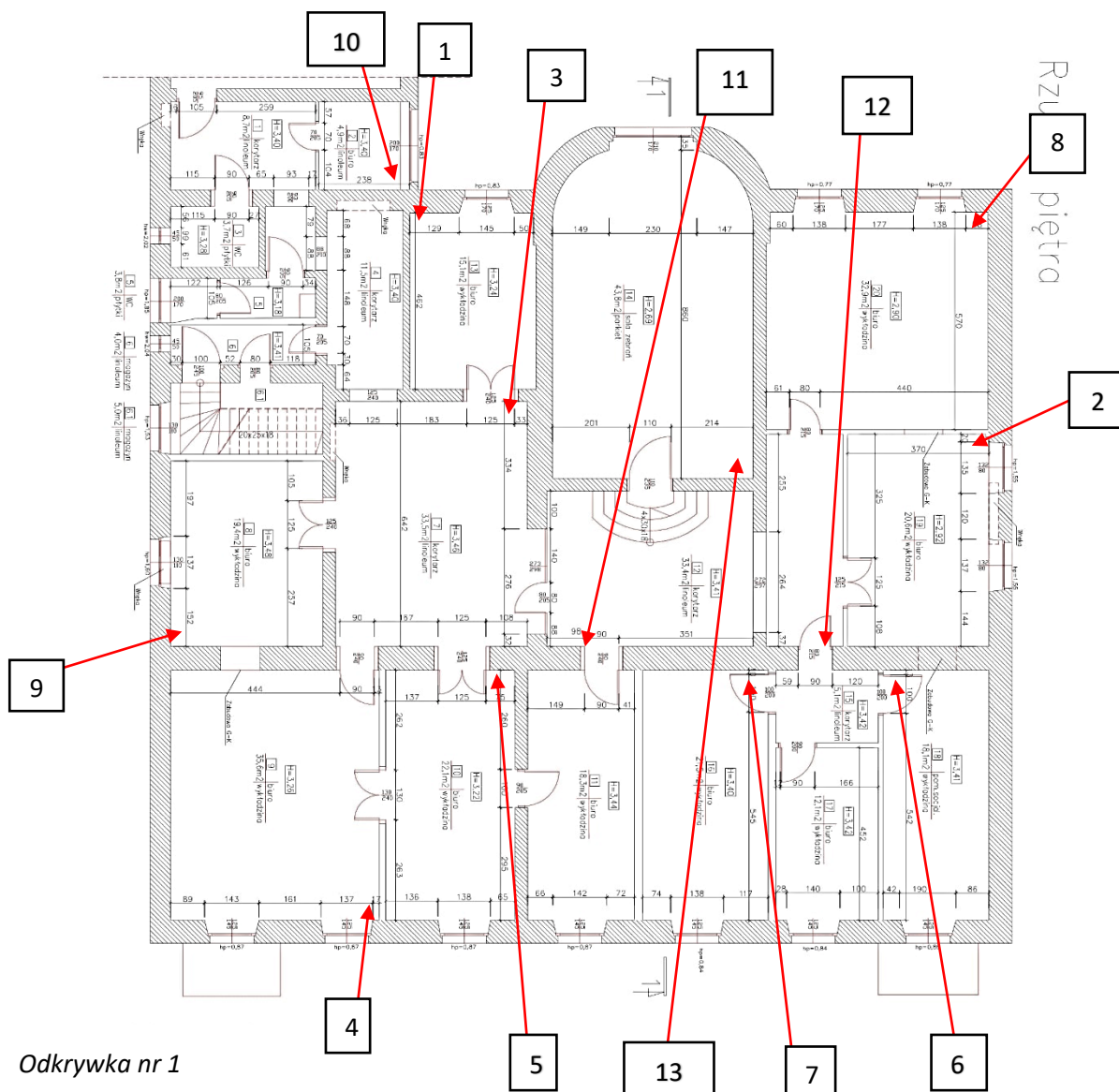
Zespół pomieszczeń o pierwotnej funkcji mieszkalnej. Obecnie pomieszczenia mają współczesny charakter i stanowią przestrzeń biurową, zagospodarowaną dla pracowników administracyjnych Urzędu Wojewódzkiego. Zespół składa się z pomieszczenia wejściowego, korytarzy, holu głównego i holu bocznego, pomieszczeń biurowych, pomieszczeń dyrekcji umieszczonych od frontowej, zachodniej części kumpelsku oraz Sali konferencyjnej. Do Sali konferencyjnej prowadzą współczesne, półokrągłe schody drewniane. Sama konstrukcja schodów ma charakter wtórny, ale podwyższony układ pomieszczenia jest pierwotny – pomieszczeni usytuowane nad klatka schodowa w budynku A. W wielu pomieszczeniach wykonano wtórne sufity podwieszane – płyty G-K na aluminiowym stelażu lub sufit kasetonowy. Podłogi w całości przykryte są wtórnymi warstwami w postaci linoleum, wykładziny tekstylnej lub panelami PCV. Zwraca uwagę obecność historycznej stolarki drzwiowej niemalże we wszystkich pomieszczeniach. W holu głównym znajduje się dekoracja sufitowa w postaci prostokątnego pola o profilowanym obramieniu. Kształt pola sugeruje, że pierwotnie mógł być to świetlik – co potwierdzało się w badaniach konserwatorskich. W skład pomieszczeń wchodzi także techniczna klatka schodowa prowadząca na poddasze. W strefie poddasza znajduje się obudowa świetlika w postaci czworoboku z dekoracją ramowo-płycinową. Stolarka drzwiowa stanowi drzwi dwu- lub jednoskrzydłowe osadzone w szerokich ościeżach z analogiczną ramowo-płycinową dekoracją.

IV. TECHNIKA ORYGINAŁU

W celu określenia techniki wykonania, sposobu wykończenia poszczególnych powierzchni, kolorystyki i materiałów wykonano szereg badań odkrywkowych. W strefie podłóg wykonano odkrywki polegające na usunięciu wtórnych wykładzin i odsłonięciu oryginalnych podłóg i analizie ich wykonania pod kątem technicznym i estetycznym. W partiach ścian i sufitów wykonano odkrywki sondażowe celem ustalenia pierwotnej kolorystyki i rodzaju użytych materiałów. W strefie stolarki wykonano odkrywki sondażowe mające na celu ustalenie pierwotnej kolorystyki i rodzaju wykończenia powierzchni. Badania miały również na celu określenie pierwotnego rozkładu pomieszczeń i ocenę możliwości usunięcia poszczególnych przepierzeń

4.1. PODŁOGI

Miejsca wykonania odkrywek w strefie podłóg

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o grubości 3,5 cm i szerokości od 20-22 cm. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Deski ułożone na poprzecznych legarach, przestrzenie ślepe wypełnione polepą – gruz budowlany (tłuczona cegła, żwir, piach). Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej malowana na kolor ciemnego brązu farbą olejną.

Odkrywka nr 2

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o grubości 3,5 cm i szerokości od 20-22 cm. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Deski ułożone na poprzecznych legarach, przestrzenie ślepe wypełnione polepą – gruz budowlany (tłuczona cegła, żwir, piach).

Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej pokryta była rodzajem historycznego „linoleum” – grubotkana tkanina naturalna (len) pomalowana farbą o spoiwie olejno-żywicznym z wypełniaczem w postaci pyłu drzewnego. Kolor pierwotnej wykładziny ciemnobrązowy. Wykładzina przyklejona do desek podłoża rodzajem lepiku o pomarańczowym kolorze.

Odkrywka nr 3

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - linoleum, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm. Ułożone równolegle, łączone na pióro-wpust. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej malowana na kolor ciemnego orzecha farbą olejną.

Odkrywka nr 4

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta OSB – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 18-20 cm. Ułożone równolegle, łączone

na pióro-wpust. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej malowana na kolor ciemnego brązu olejną.

Odkrywka nr 5

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta OSB, linoleum – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm. Ułożone równolegle, łączone na pióro-wpust. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej malowana na kolor ciemnego orzecha olejną.

Odkrywka nr 6

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta OSB– obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm, w progu poprzecznie ułożona deska. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust, dodatkowo deski przybite do legarów gwoździami. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej malowana na kolor ciemnego orzecha olejną.

Odkrywka nr 7

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm, w progu poprzecznie ułożona deska. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust, dodatkowo deski przybite do legarów gwoździami. Pomiędzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej została pozostawiona bez powłok.

Odkrywka nr 8

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm, ułożone równolegle, łączone na pióro-wpust, dodatkowo deski przybite do legarów gwoździami. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej została pozostawiona bez powłok.

Odkrywka nr 9

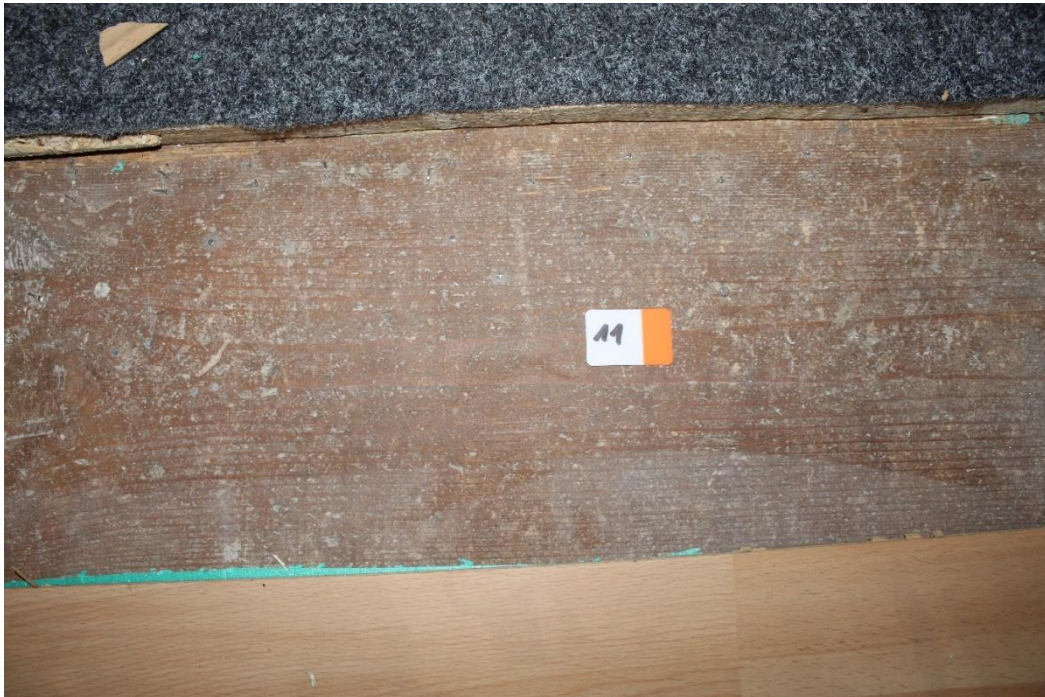
Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm. Ułożone równolegle, łączone na pióro-wpust. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej pokryta była rodzajem historycznego „linoleum” – grubotkana tkanina naturalna (len) pomalowana farbą o spoiwie olejno-żywicznym z wypełniaczem w postaci pyłu drzewnego. Kolor pierwotnej wykładziny ciemnobrązowy. Wykładzina przyklejona do desek podłoża rodzajem lepiku o pomarańczowym kolorze.

Odkrywka nr 10

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, płyta pilśniowa, linoleum – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm, w progu poprzecznie ułożona deska. Ułożone równolegle, łączone na pióro-wpust, dodatkowo deski przybite do legarów gwoździami. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej została pozostawiona bez powłok, ewentualnie olejowana.

Odkrywka nr 11

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - wykładzina tekstylna, pianka wygłuszająca, panele PCV – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm, w progu poprzecznie ułożona deska. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust, dodatkowo deski przybite do legarów gwoździami. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej została pozostawiona bez powłok, ewentualnie olejowana.

Odkrywka nr 12

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - panele PCV, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej pokryta była rodzajem historycznego „linoleum” – grubotkana tkanina naturalna (len) pomalowana farbą o spoiwie olejno-żywicznym z wypełniaczem w postaci pyłu drzewnego. Kolor pierwotnej wykładziny ciemnobrązowy. Wykładzina przyklejona do desek podłoża rodzajem lepiku o pomarańczowym kolorze.

Odkrywka nr 13

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - panele PCV, płyta pilśniowa – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Deski o szerokości od 20-22 cm. Ułożone równoległe, łączone na pióro-wpust. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. Podłoga w pierwszej warstwie chronologicznej pokryta była warstwą malarską w kolorze ciemnego brązu.

Odkrywka nr 14 – klatka schodowa

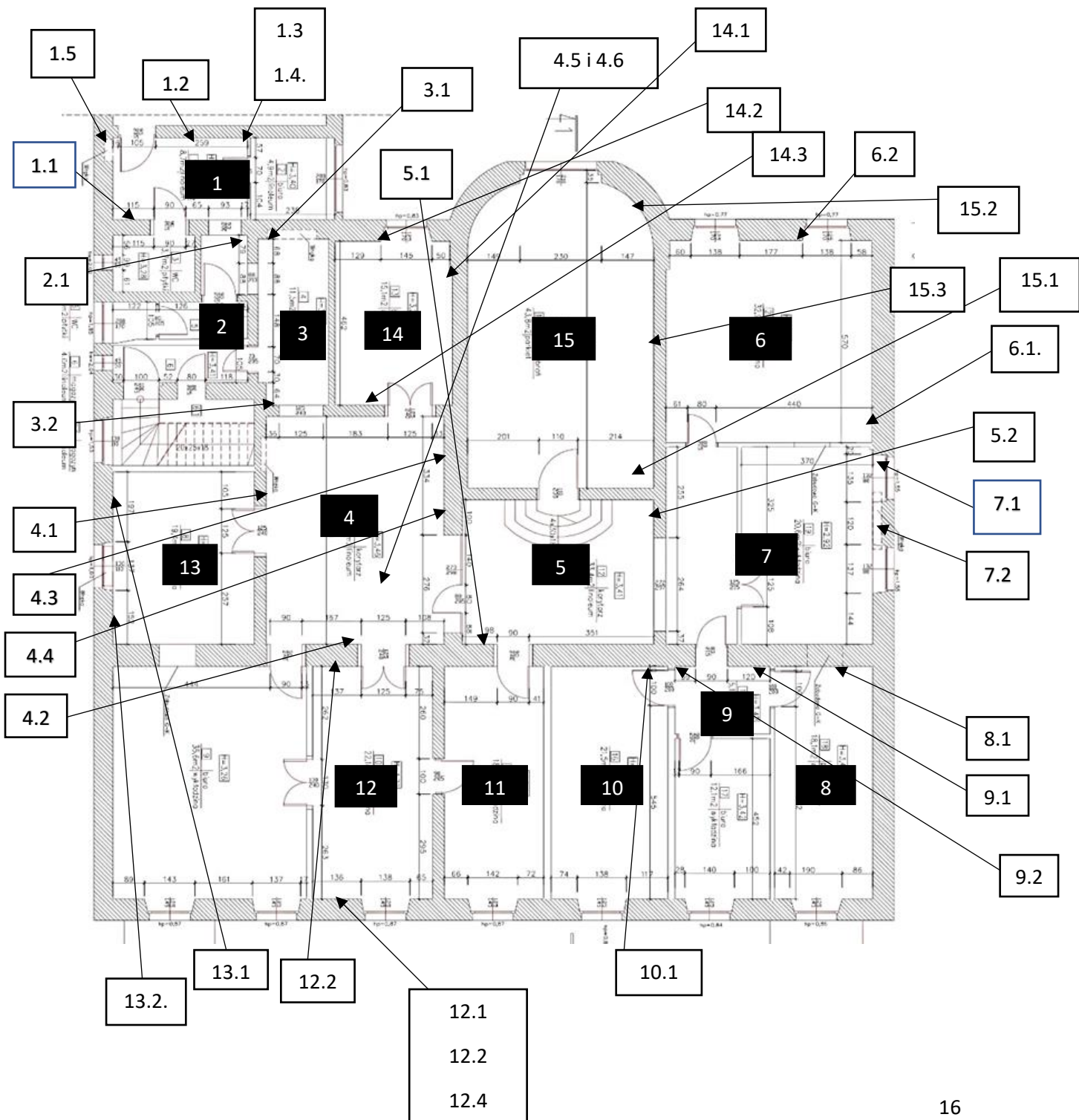

Odkrywka ujawniła pod warstwami wtórnymi - linoleum z noskami z aluminiowymi noskami – obecność oryginalnej podłogi wykonanej z desek sosnowych. Stopnie z desek z kapinosem, podstopnice również drewniane. Stopnie w pierwszej warstwie chronologicznej pokryte bezbarwnym lakierem.

4.2. ŚCIANY I SUFITY

Pomieszczenia poddane badaniom mają w większości współczesne opracowanie ścian – farba organiczna na podłożu z zaprawy gipsowej. W większości sufity zakryte sufitami podwieszanymi z paneli rastrowych lub płyty G-K przykręconej do stelaża z aluminiowych profili. W holu głównym zachowała się sztukateria w postaci prostokątnego pola obwiedzonego profilowaną listwą. Badania miały na celu określenie pierwotnej kolorystyki elementów architektury.

Numeracja pomieszczeń poddanych badaniom i lokalizacja odkrywek

Pomieszczenie nr 1 – hol wejściowy

Odkrywka 1.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka 1.2

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 1.3

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 1.4 – zabytkowy zawias

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Stalowy zawias drzwiowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze szarooliwkowym	0,2 mm
3		II	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 1.5 – zabytkowy grzejnik

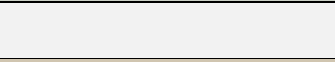
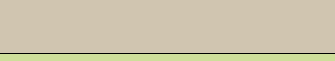

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Grzejnik – odlew żeliwny	-----
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze miodowym	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Pomieszczenie 2 - korytarz

Odkrywka nr 2.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4			I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze zielonozółtym	
5		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
6		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Pomieszczenie nr 3 – korytarz

Odkrywka nr 3.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 3.2. – w miejscu występowania pierwotnego okna elewacyjnego

Pomieszczenie nr 4 – hol główny

Odkrywka nr 4.1

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 4.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 4.3.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze zielonożółtym	
5		IV	Poł XX w	Warstwa malarska w kolorze seledynowo żółtym	
6		V	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
7		VI	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka n 4.4.

Odkrywka wykonana przez przekrój tynku do cegły. Ukazuje jednorodność warstwy tynkarskiej - brak widocznych zmian granulacji i koloru, rozwarstwień, zmian struktury. Warstwy wtórne zidentyfikowano na powierzchni tynku - nawarstwienia malarskie, gładź gipsowa i późniejsze nawarstwienia malarskie.

Odkrywka nr 4.5 – sztukateria sufitowa

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Profil drewniany	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.		
4		III	poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
5		IV	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm

Odkrywka nr 4.6. – wykonana na suficie przy listwach profilowanych.

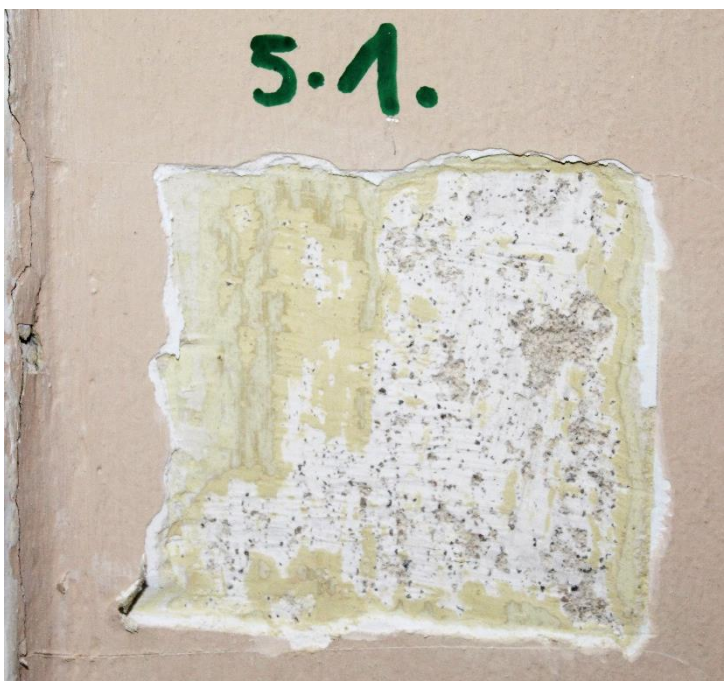
Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Sztablatura wapienno-gipsowa	2 mm
3		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
4		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
5			I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowobiałym	0,2 mm
6		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze białym	0,3 mm

Odkrywka w wypełnieniu przestrzeni pola obwiedzonego profilem drewnianym po zdemontowaniu wtórnie zainstalowanych płyt G-K. W wypełnieniu znajduje się tafla ze szkła przezroczystego o lekko chropowatej powierzchni. Obecność tafli szklanej zidentyfikowano podczas badań świetlika od strony odwrocia , na strychu.

Pomieszczenie nr 5

Odkrywka nr 5.1

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 5.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

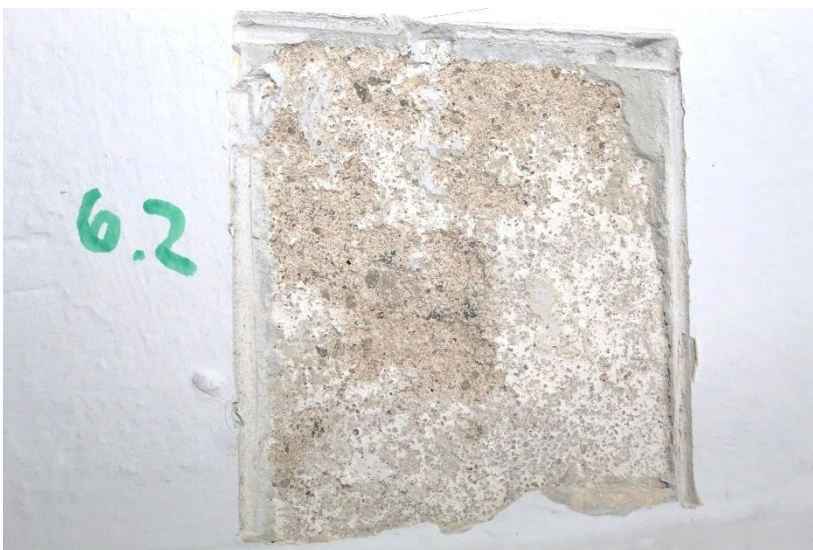
Pomieszczenie nr 6

Odkrywka nr 6.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jbiącym	0,3 mm

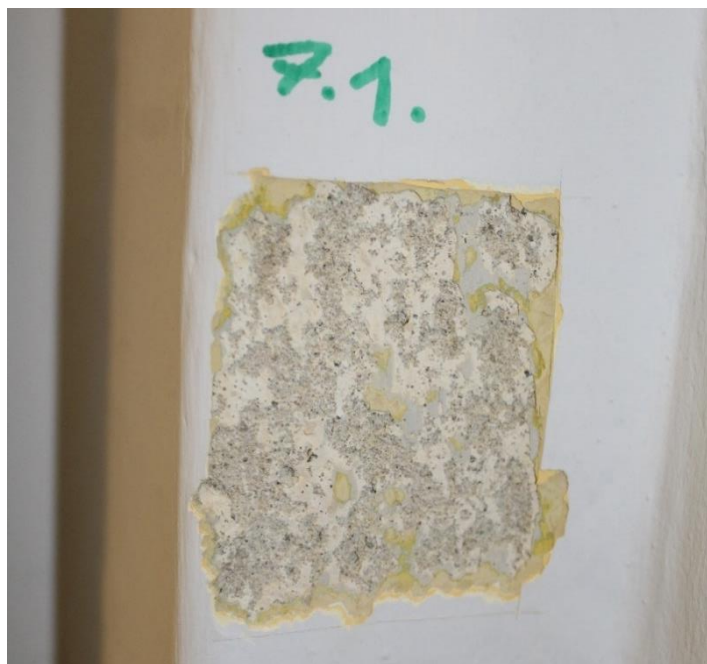
Odkrywka nr 6.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze białym	0,3 mm

Pomieszczenie nr 7

Odkrywka nr 7.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
4				Warstwa malarska w kolorze żółtym	
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 7.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej, ciepłej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
4		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze szarym	
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	
6		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Pomieszczenie nr 8

Odkrywka nr 8

Ściany w pomieszczeniu są pokryte grubą warstwą zaprawy gipsowej osadzonej na siatce. Powłoki poniżej są trudne do rozczytania ze względu na znaczną adhezję współczesnego opracowania do powłok spodnich.

Pomieszczenie nr 9

Odkrywka nr 9.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamane, ciepłej j bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze szarobłękitny	
				Warstwa malarska w kolorze ugowozółtym	
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 9.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej, ciepłej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,3 mm

Pomieszczenie nr 10

Odkrywka nr 10.1

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	Poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze szarobiałym	
5		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
6		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Pomieszczenie nr 11

Odkrywka nr 11

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Pomieszczenie nr 12

Odkrywka nr 12.1

Odkrywka nr 12.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze jasnego ugru i jasnej złamanej zieleni	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa z wtopiona siatką	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,3 mm

Odkrywka nr 12.4.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze jasnego ugru	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa z wtopiona siatką	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,3 mm

Odkrywka nr 12.5.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze jasnego ugru i jasnej złamanej zieleni – polichomia architektoniczna	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa z wtopiona siatką	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,3 mm

Pomieszczenie nr 13

Odkrywka nr 13.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III		Warstwa malarska w kolorze różowym	0,2 mm
5		IV	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
6		V	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,3 mm

Odkrywka nr 13.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienny	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze różowym	0,2 mm
5		IV	Poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze zielonym	0,2 mm
6		V	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
7		VI	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,3 mm

Pomieszczenie nr 14

Odkrywka nr 14.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienny	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli (relikty)	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnougrowym	0,2 mm
4		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze zielono ugrowym	
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	2 mm
6		V	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze pomarańczowo ugrowym	
7		VI	II poł XX w.	Gładź gipsowa	
8		VII	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr 14.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienny	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bladej żółcieni	0,3 mm

Odkrywka nr 14.3.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienny	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bladej żółcieni	0,3 mm

Pomieszczenie nr 15

Odkrywka nr 15.1.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienny	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnougrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze białym	0,3 mm

Odkrywka nr 15.2.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bladej żółcieni	0,3 mm

Odkrywka nr 15.3.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ugrowym	0,2 mm
4		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bladej żółcieni	0,3 mm

Pomieszczenie nr 16 – klatka schodowa

Okrywka nr K.1. – połączenie lamperii ze ścianą powyżej

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze złamanej, ciepłej bieli i nasyconej sjeni	0,2 mm
3		III	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
4		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr K.2 strefa lamperii

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Tynk wapienno-cementowy	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze nasyconej sjeni	0,2 mm
3		II	II poł XX w.	Gładź gipsowa	2 mm
4		III	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnego, różowego beżu	0,3 mm

Odkrywka nr K.3. – balustrada tralk

a

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze sjeni	0,2 mm
4		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnowąrowym	2 mm
5		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze seledynowym	0,3 mm
6		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ciemny orzech	0,2 mm
7		V	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze kremowym	0,2 mm

Odkrywka nr K.4. – balustrada, słupek

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze sjeni	0,2 mm
4		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze jasnowąrowym	2 mm
5		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze seledynowym	0,3 mm
6		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ciemny orzech	0,2 mm
7		V	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze	0,2 mm

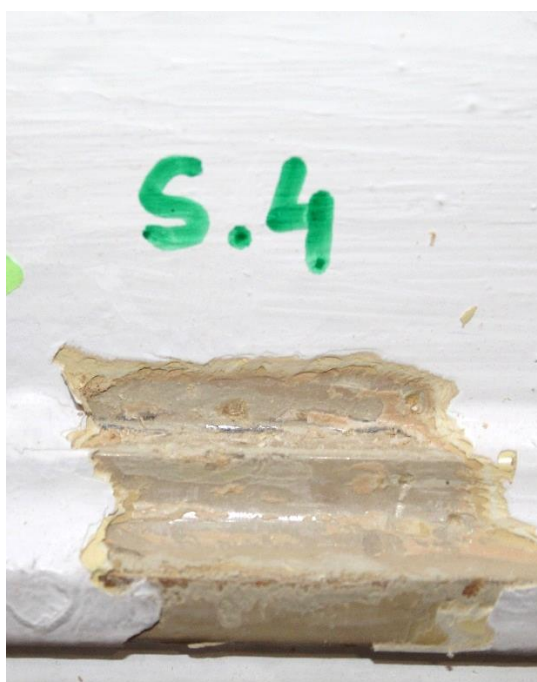
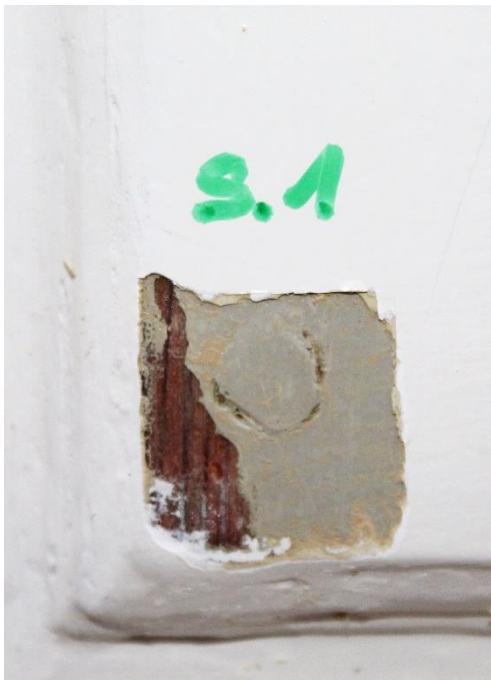
Odkrywka nr K.5 – balustrada, pochwyty

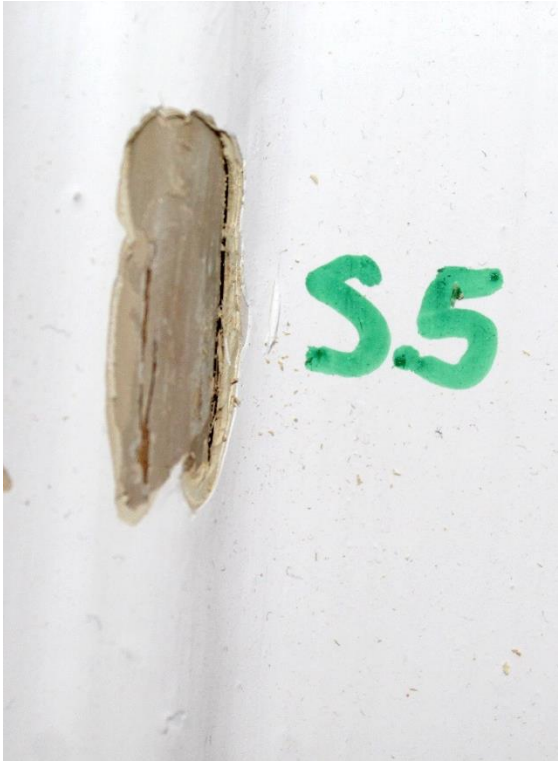

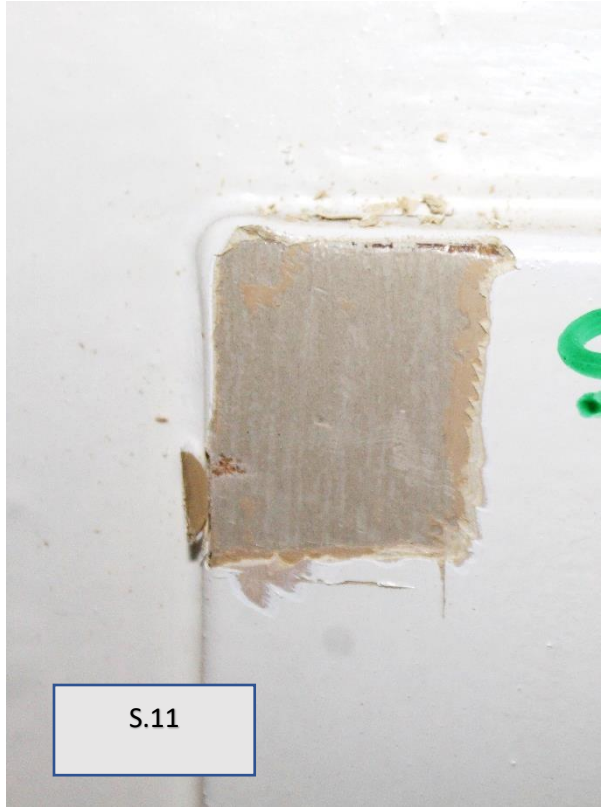
Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze czerwobrazowym	0,2 mm
4		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze brązowym	2 mm
5		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ciemnobrazowym	0,3 mm

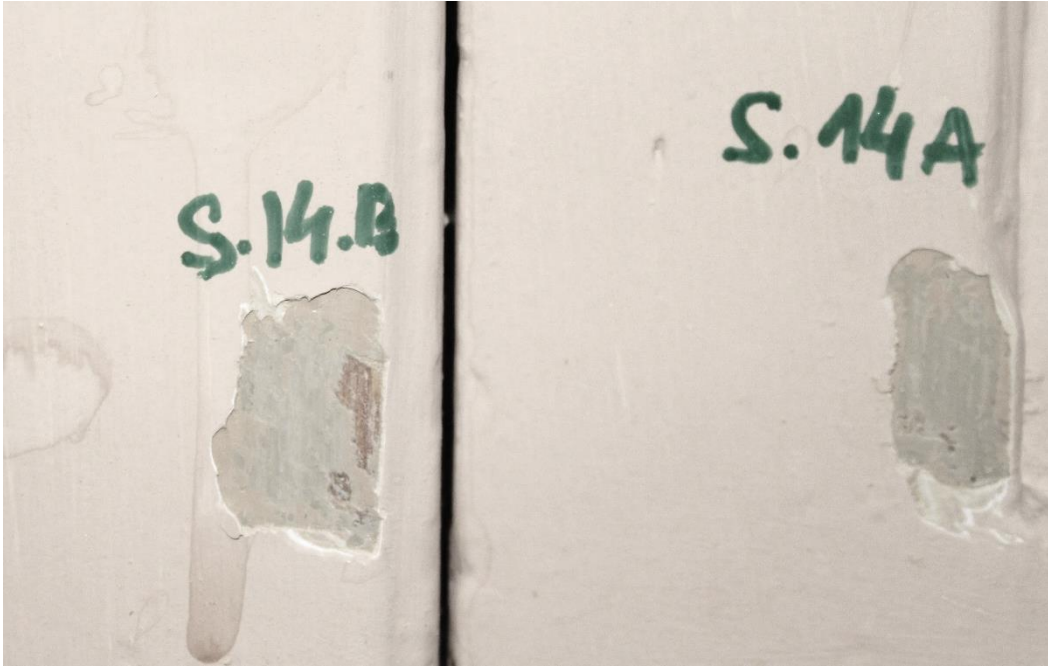
4.3. STOLARKA DRZWIOWA

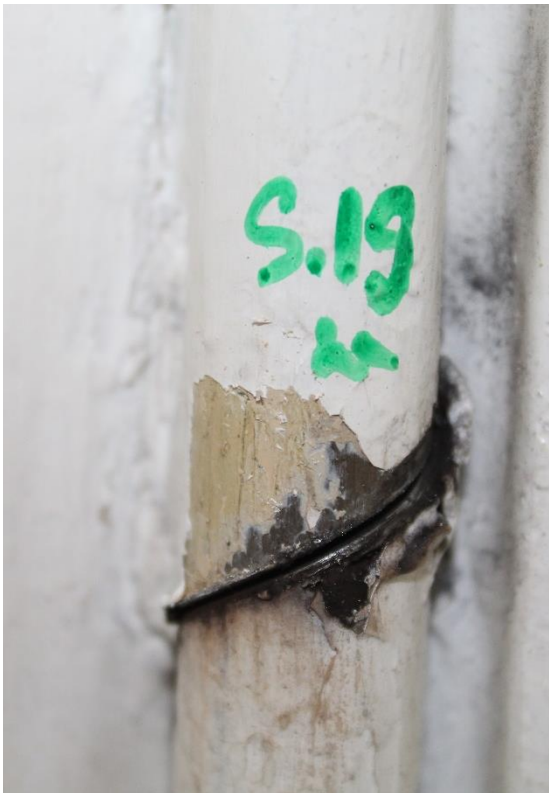
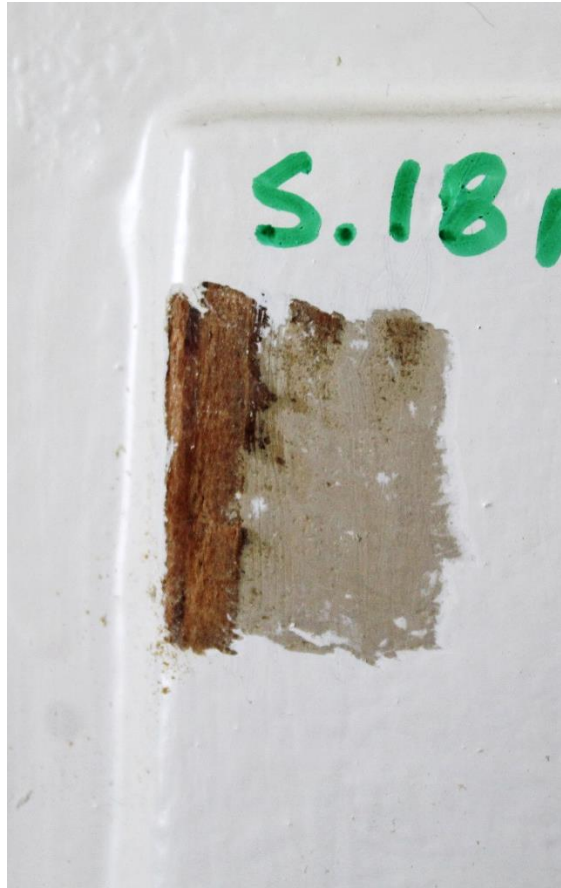
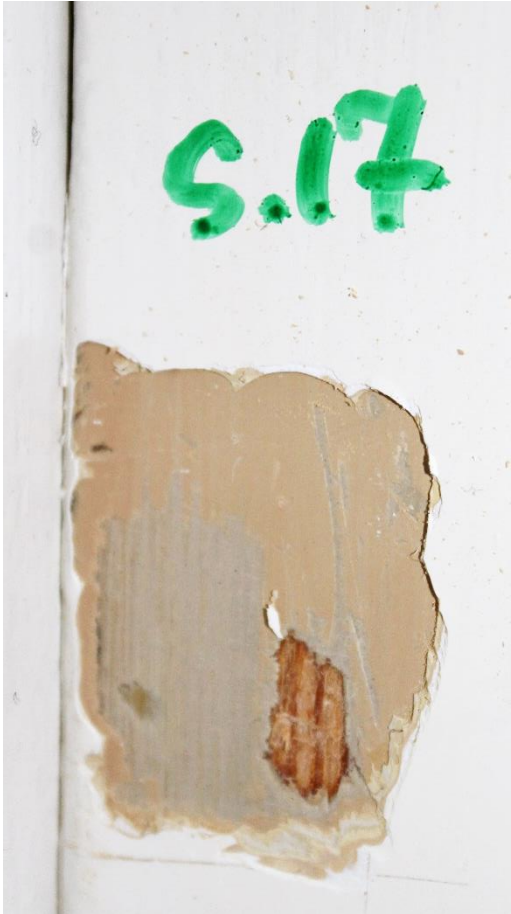
Z uwagi na fakt że wszystkie odkrywki w obrębie skrzydeł drzwiowych i ościeżnic wykazały obecność, tej samej pierwotnej warstw malarskiej graficzne oznaczenie lokalizacji odkrywek uznano za zbyteczne.

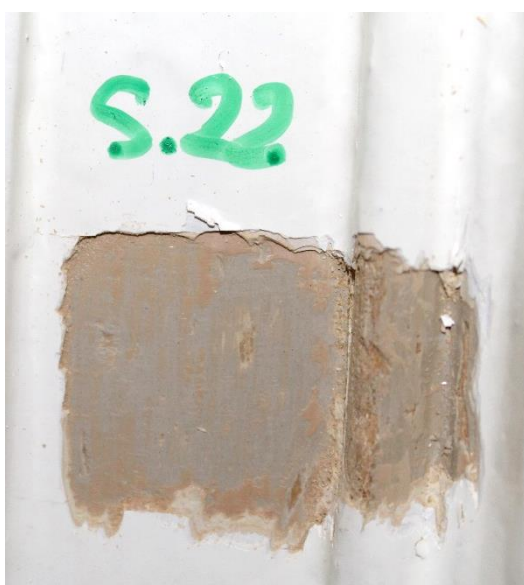

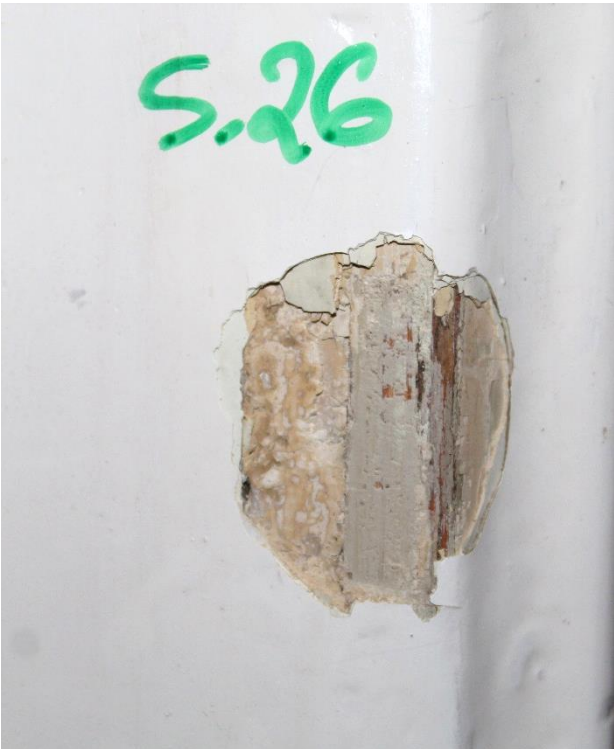

Odwrocie drzwiczek do pierwotnej rozdzielni pomalowane na kolor zlokalizowany na stolarkach i uznany za pierwotny

Wszystkie odkrywki wykonane na drzwiach i ościeżnicach potwierdziły występowanie oryginalnej warstwy malarskiej. Zidentyfikowano ją jako powłokę z farby olejno-żywicznej w kolorze szarooliwkowym. Drzwi malowane były z jednym kolorem bez rozróżnienia na tła i detal, także bez dodatkowych akcentów podkreślających formę typu złączenia lub elementy malarskie polichromowane.

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w szarooliwkowym	0,2 mm
3		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze joliwkowougrowym	2 mm
4		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,3 mm
5		IV	Ii poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ciepłej bieli	0,2 mm
6		V	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze bieli	0,2 mm

4.4. Klatka Schodowa na strych

Odkrywka nr 1

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze jasnego ugru	0,2 mm
4		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze pomarańczowougrowym	2 mm

Odkrywka nr 2

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w kolorze jasnego ugru	0,2 mm
4		II	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze pomarańczowougrowym	2 mm

4.5. Listwa przypodłogowa

Warstwy technologiczne	Oznaczenie kolorystyczne warstwy	Warstwy chronologiczne	Datowanie	Określenie warstw	Grubość warstw
1		I	1880	Drewno konstrukcyjne	-----
2		I	1880	Warstwa malarska w szarooliwkowym	0,2 mm
4		III	I poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze złamanej bieli	0,3 mm
5		IV	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ciepłej bieli	0,2 mm
6		V	II poł XX w.	Warstwa malarska w kolorze ciemnego brązu	0,2 mm

4.6. WNIOSKI Z BADAŃ

W badanym kompleksie pomieszczeń mimo wielu współczesnych przekształceń zachowały się pierwotne elementy oraz pierwotne warstwy chronologiczne.

Pomieszczenia te w dawnym pałacu Juliusz Heinza pierwotnie były pomieszczeniami mieszkalnymi przeznaczonymi dla służby. Nie posiadały reprezentatywnego charakteru co sugerowało raczej oszczędna formę pierwotnego wystroju. Jednakowoż z uwagi na wysoka klasę obiektu badania miały na celu identyfikowanie elementów o wartościach historyczno-artystycznych.

Rodzaju wykończenia podłóg – rozkład dla poszczególnych pomieszczeń

Deski surowe, olejowane

Deski malowane na kolor jasnego orzecha

Deski malowane na kolor brązowy

Deski pokryte płócienną, impregnowaną tkaniną

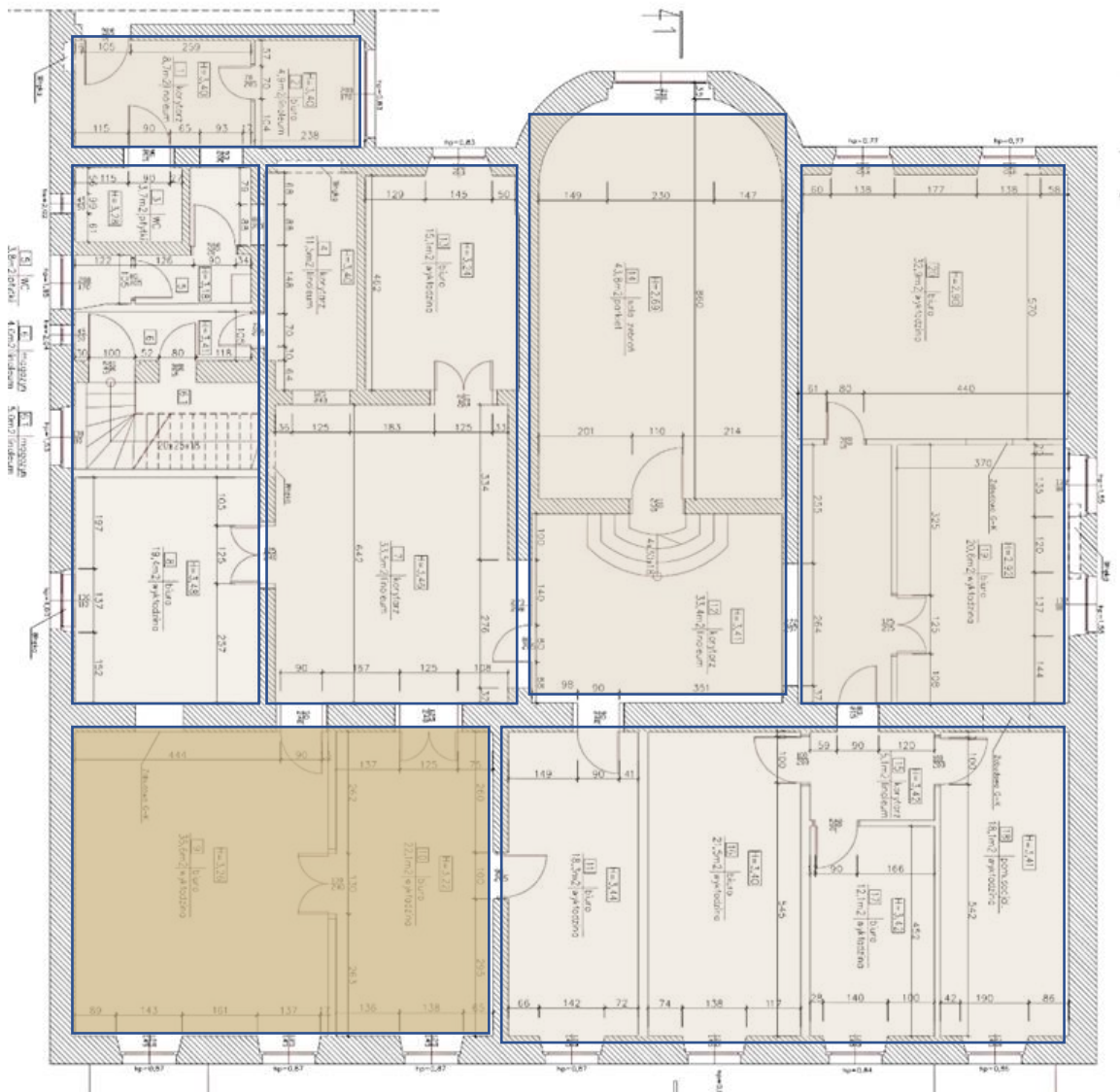
We wszystkich badanych pomieszczeniach zidentyfikowano obecność oryginalnych podłóg wykonanych z desek sosnowych. Deski o szerokości od 18-22 cm, ułożone równolegle, łączone na pióro-wpust. Pomiedzy deskami pozostawiano szczelinę dylatacyjną – ok 2-3 mm. W miejscach gdzie deski leżą na legarach połączenia wzmocniono poprzez wbicie gwoździ. Warstwy malarskie występujące w obrębie powłok stanowią prawdopodobnie warstwy wtórne. W pomieszczeniach 7 i 11 zidentyfikowano pierwotne pokrycie podłogi w postaci rodzaju historycznego „linoleum” – była to grubotkana tkanina naturalna (len) pomalowana farbą o spoiwie olejno-żywicznym z wypełniaczem w postaci pyłu drzewnego. W ten sposób powstała wykładzina o gładkiej, zmywalnej powierzchni, dość elastyczna by zniwelować nierówności podłogi ale jednocześnie szybko starzejąca i krucha. Kolor pierwotnej wykładziny był ciemnobrązowy. Wykładzina była przyklejona do desek podłoża rodzajem lepiku o pomarańczowym kolorze. Z dużym prawdopodobieństwem pierwotne deski podłogi były lakierowane bezbarwnym lakierem (olejowanie nie było popularne w tym okresie).

W obecnym momencie w obrębie ścian i sufitów nie występują sztukaterie sufitowa natomiast pozostawione oryginalne sufity posiadają historyczną półokrągłą fasetę zlicowaną ze ścianą i sufitem. Jedyna dekoracja sufitowa występuje w holu głównym i stanowi duże prostokątne pole obwiedzione profilowaną listwą. W toku badań ustalono że profile wykonane są z drewna i nabite na tynkarskie podłoże. Pierwotnie malowane w kolorze zbliżonym do koloru stolarki – oliwkowy – farba o spoiwie olejno-żywicznym.. W polu centralnym obecnie zastąpionym płytą G-K pierwotnie znajdowała się szyba przezroczysta o lekko chropowatej formie co wywoływało efekt lekkiego mlecznienia. Pole spełniało zatem funkcję świetlika. Świetlik stanowi przeszklenie w stropie prowadzące na strych. Jest to bardzo nietypowe rozwiązanie. W przestrzeni strychu świetlik zabudowany jest rodzajem skrzyni. Obecnie brak jest nakrycia skrzyni i nie ma przesłanek jak mogło wyglądać nakrycie, będące jednocześnie elementem widocznym ze strefy holu. Jeżeli była to szyba, można zakładać że była ona mleczna (by nie ujawniać mało atrakcyjnego wizualnie wnętrza strychu). Przestrzeń skrzyni zamykającej świetlik prawdopodobnie była podświetlana. Balustrada/ boki skrzyni pierwotnie malowane były na kolor jasnego ugru farba o spoiwie żywicznym lub olejno żywicznym. Na strych prowadzi drewniana klatka schodowa usytuowana między pomieszczeniami sanitarnymi a pomieszczeniem nr 13. W strefie klatki schodowej zachowały się oryginalne stopnie i częściowo tralki balustrady. Tralki toczone, profilowane, pierwotnie malowane w kolorze analogicznym do obudowy świetlika – jasny ugię.

Badania ścian i sufitów pozwoliły ustalić, że pierwotna kolorystyka pomieszczeń była jasna i stonowana. W większości pomieszczeń w trefie ścian sufitów występował jeden kolor – złamana biel w ciepłym odcieniu. Tynki ścian wykonano w jeden warstwie i zatarto na gładko. Są to tynki wapienno- piaskowe. W skutek zacierania na powierzchni tynków powstała lekko ziarnista faktura. Malowanie wykonano farbą o spoiwie wapiennym.

W pomieszczeniu nr 12, obecnie podzielonym ścianą działową, pierwotnie stanowiącym jedno pomieszczenie z pokojem północno-zachodnim (obecnie Gabinet Dyrekcji). Zidentyfikowano na ścianach pierwotną kolorystykę w postaci monochromii w kolorze złamanego, jasnego ugru. Wokół okien wykonano wymalowanie architektonicznej opaski w kolorze zielonougrowym obwiedzonej ciemnobrązowym paskiem. Szerokość opaski wokół otworów okiennych - 15 cm, cienki pasek po zewnętrznej stronie opaski – 0,5 cm.

Proponowana kolorystyka ustalona na podstawie badań

 - ściany w kolorze **NCS S 1510-Y** z opaską wokół okien w kolorze **NCS S 3020-Y** zakończoną brązowym paskiem, sufit w kolorze **NCS S 1002-Y**

 - ściany i sufity w kolorze **NCS S 1002-Y**

Kolejnym ważnym akcentem historycznym w badanej przestrzeni są zabytkowe drzwi i ościeżnice. Zachowały się one w większości pomieszczeń. Częściowo, w gabinetach dyrektora, są one obite gąbką i imitacją skóry (derma) dla wytłumienia odgłosów pochodzących z wnętrza pomieszczeń. Wszystkie badane drzwi wykazały, że zostały one wielokrotnie przemalowane farbą olejną i obecnie mają kolor biały. Na stolarce wykonano liczne odkrywki, w różnych miejscach, identyfikując pierwotną kolorystykę na płycinach, detalu, ramiakach zarówno na drzwiach jak i ościeżnicach. Wszystkie odkrywki ujawniły

obecność pierwotnego opracowania kolorystycznego – monochromia w kolorze szarej, oliwkowej zieleni. Zawiasy drzwi również były malowane w kolorze stolarki.

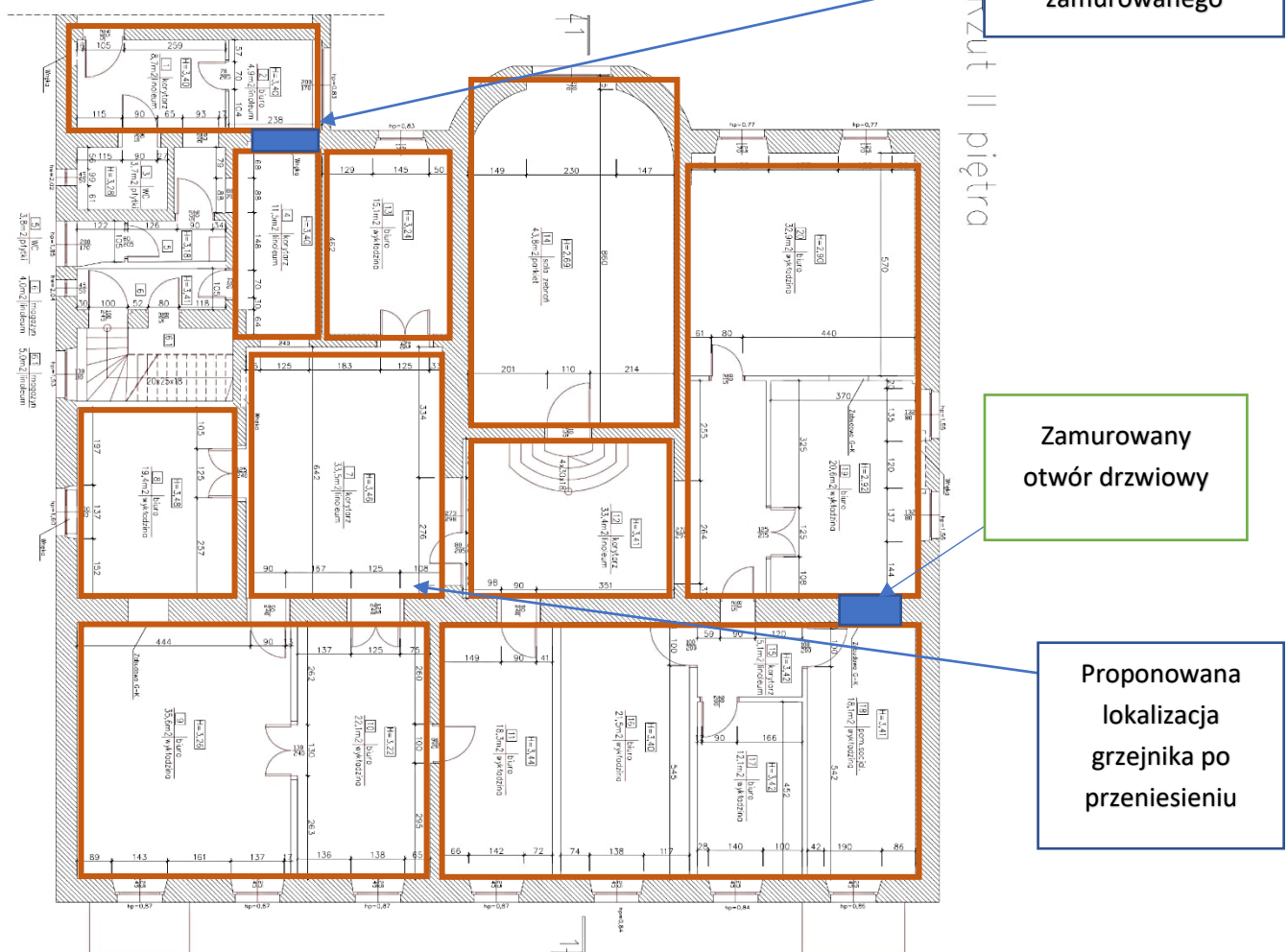
Klamki w stolarcie drzwiowej zostały wymienione i mają charakter współczesny.

W strefie klatki schodowej zachowały się pierwotne schody o konstrukcji drewnianej z drewnianą balustradą. Balustrada prawdopodobnie jest wtórna. Pierwotnie balustrada mogła być metalowa (jak w drugiej, bocznej klatce schodowej nie objętej przedmiotem badań). Stopnie, podstopnice i listwy wykonane z drewna sosnowego lub modrzewiowego. Stopnie pierwotnie lakierowane bezbarwnym lakierem. Balustrada malowana farbą olejną – tralki w kolorze pomarańczowego, jasnego ugru, pochwył - czerwony brąz.

Ściany na klatce schodowej w kolorze ciepłej, złamanej bieli z odciętą strefa lamperii. Lamperia wymalowana na gładko farbą olejną w kolorze ciemnej szjony.

Wartość historyczną stanowią również układ pomieszczeń. W większości jest on zachowany. Znaczne przebudowy nastąpiły w pomieszczeniach sanitarnych, w strefie wejściowej – pomieszczenie nr 1 oraz w pomieszczeniach 8 i 9 gdzie wprowadzono wtórne podziały.

Pierwotny układ pomieszczeń

Pierwotnie pomieszczenia miały znacznie większe gabaryty, ściany które je dzielą mają charakter nośny i nie ma możliwości ich usunięcia, przesunięcia lub zmiany lokalizacji otworów drzwiowych. Pomieszczenie nr 1 znajduje się w obrębie dobudowanego skrzydła do budynku A. W związku z powyższym w zachodniej ścianie pomieszczenia 1 przy narożniku południowym pierwotne okno elewacyjne zostało zamurowane. Odkrywką wykonaną w tym miejscu od strony pomieszczenia nr 2 ukazała pierwotna stolarkę okienną i parapet.

W pomieszczeniu nr 1, tuż przy wejściu znajduje się umieszczony we wnęce zabytkowy grzejnik. Grzejnik wykonany z żeliwa i odlewany z formy. Pierwotnie nie posiadał warstw malarskich i pozostawiony był w kolorze żeliwa.

Zestawienie rozkładu kolorystyki:

- Pomieszczenia i korytarze (bez pomieszczenia nr 13) – sufity i ściany - **NCS S 1002-Y**
 - Pomieszczenie nr 13 (pokój dyrekcji i sekretariat) ściany – **NCS S 1510-Y**
 - Pomieszczenie nr 13 (pokój dyrekcji i sekretariat) sufit - **NCS S 1002-Y**
 - Opaski wokół okien - **NCS S 3020-Y** wykończone cienkim paskiem w kolorze brązowym
 - Stolarka drzwiowa – **NCS S 4010-G70 Y** lub inny kolor dobrany do oryginału po oczyszczeniu stolarki z wtórnych nawarstwień
 - Listwy przypodłogowe – **NCS S 3010 Y**
 - Listwy profilowane wokół świetlika – **NCS S 3010Y** lub inny kolor dobrany do oryginału po oczyszczeniu stolarki z wtórnych nawarstwień
 - Obudowa świetlika - kolor dobrany do oryginału po oczyszczeniu stolarki z wtórnych nawarstwień
 - Ściany na klatce schodowej powyżej lamperii - **NCS S 1002-Y**
 - Ściany na klatce schodowej w strefie lamperii – **NCS S 3020-Y30R**
 - Tralki balustrady na klatce schodowej - **NCS S 3020-Y30R**
 - Pochwyty balustrady na klatce schodowej – **NCS S 7020-Y60R**
-

V. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Obecnie stan zachowania pomieszczeń jest dość dobry. Techniczne pomieszczenia są na tyle w dobrym stanie, że mogą być użytkowane przez pracowników administracyjnych. Jednocześnie nie spełniają one oczekiwań ergonomicznych użytkownika i wymogów adekwatnych do panujących przepisów prawnych. W związku z powyższym planowane są prace modernizacyjne.

Wszystkie elementy zostały wielokrotnie pokryte warstwami wtórnymi i utraciły historyczny charakter.

Stolarka drzwiowa jest w dobrym stanie technicznym, drewno jest w zwarte i spoiste, pierwotne warstwy malarskie są zachowane. Wymagają prac konserwatorskich. Ściany i sufity w większości wtórnie pokryto szpachlówką gipsową i pomalowano w kolorystyce odbiegającej od prawdy historycznej. Stan tynków również nie jest najgorszy. Drewno podłóg jest zachowane ale pokrycie go wtórnymi warstwami, często montowanymi na warstwy kleju poczyniło w warstwie nawierzchniowej desek pewne zniszczenia. Deski wymagają prac cykliniarskich związanych z przywróceniem im pierwotnego wyglądu. Ogół czynników sprawia że kompleks pomieszczeń wymaga remontu polegającego na aranżacji obiektu bez naruszenia elementów historycznych oraz przywróceniu im pierwotnych kolorystyk.

VI. CEL ZAŁOŻENIA PRAC KONSERWATORSKICH

Prace konserwatorskie zakładają przywrócenie zabytkowi pełni walorów estetycznych i ekspozycyjnych.

W oparciu o badania konserwatorskie zakłada się:

- przywrócenie historycznej kolorystyki pomieszczeń
- rekonstrukcję rozmalowań architektonicznych - opaski okienne – w pomieszczeniu nr 12, obecnie sekretariat i Gabinet Dyrekcji
- przywrócenie pierwotnej kolorystyki drzwi zabytkowych, rezygnacja z obicia drzwi warstwami izolacyjnymi (ewentualnie zaprojektowanie nowego rozwiązania wygłuszającego nie mającego wpływu na wygląd stolarki historycznej)
- zaprojektowanie drzwi na wzór zachowanych zabytkowych w otworach drzwiowych gdzie obecnie występuje wtórna stolarka drzwiowa
- odsłonięcie świetlika w holu głównym z zamontowaniem szkła przeziernego, konserwację obudowy świetlika w strefie poddasza i konserwację listew okalających. Montaż oświetlenia w obudowie i szkła mlecznego przykrywającego obudowę świetlika.
- przeniesienie zabytkowego grzejnika z pomieszczenia nr 1 do holu głównego na ścianę zachodnią w narożniku południowym, poddanie konserwacji i pozostawienie w formie atrapy
- konserwacja podłóg z desek – cyklinowanie, uzupełniania, lakierownie lakierem bezbarwnym **(w przypadku braku zgody Inwestora na każde inne rozwiązanie należy uzyskać zgodę WUOZ w Łodzi)**
- usunięcie wtórnych przemalowań i konserwację balustrady schodów klatki schodowej
- Usunięcie wtórnych nawarstwień i konserwację drewnianej klatki schodowej – stopnie, podstopnice i spoczniki lakierowane lakierem bezbarwnym.
- aranżację nowego oświetlenia w charakterze współczesnym

VII. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Program prac konserwatorskich dla wypraw tynkarskich

1. Inwentaryzacja fotograficzna pomieszczeń przed przystąpieniem do prac
2. Z uwagi na występowanie w znacznym zakresie wtórnych szlicht gipsowych na ścianach oraz braku cennych historycznie wymalowań malarskich program dopuszcza pozostawienie szlicht gipsowych i rekonstrukcję powłok malarskich na wierzchu
3. Wykonanie niezbędnych napraw powłok tynkarskich – rozżyłowanie pęknięć, uzupełniania braków struktury, wygładzenie powierzchni
4. Wykonanie na powierzchni ścian i sufitów powłoki malarskiej farbą z ziarnem, mająca za zadanie nadanie gładkim ścianom historycznego charakteru struktury powierzchniowej – zastosowanie farby żolowo-krzemianowej z wypełniaczem kwarcowym i włóknami szklanymi np. KEIM Contact-Plus.
5. Wykonanie na powierzchni ścian rozmalowań farbą żolowo-krzemianową w odpowiedniej kolorystyce – patrz punkt VI.

Program prac konserwatorskich dla podłóg drewnianych

1. Inwentaryzacja fotograficzna podłóg przed przystąpieniem do prac
2. Demontaż elementów utrudniających lub uniemożliwiających prace przy podłogach tj., progów i stolarki drzwiowej.
3. Usunięcie wtórnych wykładzin - linoleum, panele, płyty OSB, płyty pilśniowe
4. Usunięcie kleju i jego pozostałości z powierzchni podłóg mechanicznie i przy zastosowaniu preparatów nie powodujących pęcznienia i odbarwienia struktury drewna – terpentyna, benzyna lądowa lub inny rozpuszczalnik organiczny, nie używać środków zasadowych, kwasowych lub ketonowych.
5. Usunąć z powierzchni podłóg wierzchnią, spatynowaną i brudną warstwę zabiegiem cyklizowania. Cyklinowanie należy prowadzić przy użyciu cykliniarek, przez profesjonalną firmę wykonującą tego typu prace.
6. Mniejsze ubytki i szczeliny uzupełnić kitem drewnym z pyłu drzewnego i kleju wiskolowego.
7. Ubytki większe lub barki uzupełnić sezonowaną, wolną od zakażenia mikrobiologicznego deską sosnową
8. Wykonać polerowanie powierzchni.
9. Nałożyć powłokę ochronną – lakierownie lakierem poliuretanowym

Program prac dla stolarki drzwiowej

1. Inwentaryzacja fotograficzna stolarki przed przystąpieniem do prac
2. Demontaż skrzydeł drzwiowych i transport do pracowni konserwatorskiej, ościeżnice proponuje się poddać pracom na miejscu
3. Usunięcie wtórnych powłok malarskich – mechanicznie przy użyciu szpachelek, skalpeli lub przy użyciu środków spulchniających powłoki żywiczne. Działania mają na celu odsłonięcie „zalanych” detali stolarki i odzyskanie jak największej ilości oryginalnej powłoki malarskiej.
4. Uzupelnienie ubytków struktury drewna gotowy kitem drzewnym na bazie akrylowej lub winylowej
5. W przypadku znacznych zniszczeń pierwotnej powłoki program dopuszcza wykonanie rekonstrukcji powłoki farbą alkidową najlepiej z dodatkiem pokostu Inianego w kolorze analogicznym do odsłoniętego oryginału. Proponuje się malowanie pędzlem (nie natryskowo!) by nie zalać całkowicie rysunku drewna – niedopuszczalny jest efekt drzwi „plastikowych”
6. Montaż nowych, zunifikowanych klamek i szyldów utrzymanych w charakterze okuć z końca XIX-wieku.

Program prac dla grzejnika żeliwnego

1. Inwentaryzacja fotograficzna elementy przed przystąpieniem do prac
2. Demontaż grzejnika
3. Usunięcie wtórnych powłok malarskich poprzez piaskowanie – usługa powinna być wykonana przez profesjonalną firmę pracującą w sektorze takich usług
4. Zabezpieczenie powierzchni lakierem bezbarwnym do metalu
5. Montaż w proponowanym miejscu jako atrapę na podwieszanych hakach – ilustracja str. 64

Program prac dla obudowy dla świetlika

1. Usunięcie wtórnej zabudowy z G-K
2. Uporządkowanie wnętrza obudowy od strony poddasza
3. Usunięcie wtórnych powłok malarskich na bocznych ścianach obudowy i listwach sufitowych
4. Mniejsze ubytki i szczeliny uzupełnić kitem drzewnym z pyłu drzewnego i kleju wiskolowego.
5. Retusz odkrytych warstw malarskich – scalenie imitatorskie w odpowiednio dobranej kolorystyce
6. Montaż oświetlenia we wnętrzu świetlika (oświetlenie powinno być skorelowane z oświetleniem przestrzeni sufitowej holu)
7. Montaż tafli szklanej przeźiernej na poziomie sufitu holu (z uwagi na znaczną powierzchnię szklenia prawdopodobnie będzie ono wymagało wprowadzenia podziałów, proponuje się kwatery o kształcie zbliżonym do kwadratu)
8. Montaż tafli szklanej mlecznej jako nakrywy obudowy świetlika w strefie poddasza

VII. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

